

نقش آفرینی زنان تحصیلکرده در توسعه اقتصاد دانش بنیان

دکتر زهرا رهنما
وزیر دانش و سلامت

دیده بان جهانی کارآفرینی (GEM)، کنسرسیومی دانشگاهی و متشکل از تیم‌های علمی و پژوهشی است که مأموریت اصلی آن، ارزیابی و ارائه داده‌های پژوهشی معتبر برای بیان وضعیت فعالیت‌های کارآفرینانه کشورهاست که هرساله یافته‌های خود را در قالب گزارش‌های دوره‌ای منتشر می‌کند و در حال حاضر، بیش از صد کشور جهان در این کنسرسیوم عضویت دارند. براساس جدیدترین یافته‌های این کنسرسیوم، اقتصادهای نوآوری محور جهان مانند هند و انگلستان، اقتصادهای کاری محور جهان ازجمله ترکیه و مالزی و حتی اقتصادهای عامل محور جهان مانند بنگلادش و ارمنستان، به دنبال حفظ و ارتقای نرخ راه اندازی کسب وکارهای دانش بنیان و به تبع آن، تحقق اقتصاد دانش بنیان هستند؛ این مهم طی سال‌های اخیر، مورد توجه کشور ما نیز قرار گرفته است. به طوری‌که به استناد آمارها در کشور بیش از ۸۰۰۰ شرکت دانش بنیان و خلاق ثبت شده است که راه اندازی و اداره بیش از ۲۰ درصد از آنان را زنان فارغ التحصیل و متخصص دانشگاهی به عنوان کارآفرین (بنیان‌گذار و هم‌بنیان‌گذار) یا در جایگاه‌های عضو هیات‌مدیره و مدیرعاملی، برعهده دارند که اگرچه بسیار ارزشمند است اما با توجه به این‌که طی سال‌ها، زنان در نرخ ورودی به دانشگاه‌های سبقت را از همتایان مرد خود روده اند، این میزان از نقش آفرینی زنان فارغ التحصیل به عنوان پیشینه خروجی دانشگاه‌ها، می‌تواند بسیار بیشتر و اثربخش‌تر باشد. براساس جدیدترین گزارش دیدبان جهانی کارآفرینی، از یک سو شاخص دارا بودن ایده‌های خلاقانه و پیشنهاد‌های نوآورانه که مبنای راه اندازی کسب وکارهای کارآفرینانه و دانش بنیان است، در زنان کشور بالاتر از مردان بوده و حدود ۶۵ درصد است و از سوی دیگر، بیشترین بازه سنی انجام فعالیت‌های کارآفرینانه در ایران، بین ۲۵ تا ۳۴ سال است، با کنار هم قرار دادن این دو داده آماری می‌توان دریافت که از یک سو دختران و زنان جوان و تحصیلکرده کشور، علی‌رغم بهره‌مندی از پشتوانه عالی علمی و داشتن ایده‌های خلاقانه و پیشنهاد‌های نوآورانه، در شاخص نرخ راه اندازی کسب وکارهای کارآفرینانه ازجمله خلای و دانش بنیان، در قیاس با مردان تا کام مانده و عرصه را دقیقاً با درصدی معکوس (نرخ راه اندازی کسب وکار در ایران، حدود ۶۵درصد به ۳۵درصد، به نفع مردان است) ترک می‌کنند، از سوی دیگر با توجه به تغییرات هرم سنی جمعیت کشور، فرصت به‌کارگیری و بهره‌مندی از این زنان متخصص کشور به عنوان سرمایه انسانی مولد و درخشان که ظرفیت زیادی برای راه اندازی شرکت‌های دانش بنیان و خلاق دارند، بسیار منتهم بوده و باز بودن موقت پنجره فرصتی در اعتلای هرجه بیشتر اقتصاد دانش بنیان کشور خواهد بود. لذا ضروری است برای تحقق این مهم و افزایش هرجه بیشتر زنان در محققان و متخصصان کارآفرینانه و دانش بنیان از سوی زنان، به شاخص‌های «حمایت فرهنگی برابر از زنان کارآفرین»، «دسترسی برابر به امکانات مالی»، «قوانین و مقررات مساعد برای زنان کارآفرین» و «خدمات حمایت از خانواده برای زنان کارآفرین» توجه داشت که دیدبان جهانی کارآفرینی با بررسی متغیرهای گوناگون زیست بوم کارآفرینی کشور ارائه کرده است.

پیشخوان

زنان در علم

نویسنده:

راشل ایگنوتوفسکی

مترجم:

مادانا فرهادیان

انتشارات: طوطی

کتاب زنان در علم، داستان زندگی ۵۰ زن پیشگام در علم است که با وجود تبعیض‌های جامعه، توانستند در حوزه‌های مختلف

علم خود را به اثبات برسانند و به کشفیات مهمی برسند. این دانشمندان زن در رشته‌های ریاضی، فیزیک، هوا فضا، زیست و... سهمی مؤثر داشته و در پیشبرد علم پیشگام بودند. کتاب زنان در علم برای گروه سنی کودکان و نوجوانان نگارش شده و به همه دختران نشان می‌دهد که آنها هم می‌توانند در تاریخ علم نقشی مؤثر داشته باشند.

در بخشی از این کتاب آمده است: «در گذشته زنان بسیاری دسترسی به تحصیلات نداشتند. آنها خیلی وقت‌ها اجازه انتشار مقالات علمی‌شان را پیدا نمی‌کردند. خیلی از مردم فکر می‌کردند زنان به اندازه مردان باهوش نیستند. زنان این کتاب مجبور بودند برای داشتن شغل‌هایی که دوست داشتند با این کلیشه‌ها بجنگند. آنها قواعد و قوانین را زیر پا گذاشتند، نوشته‌های خود را با نام‌های مستعار منتشر کردند و فقط و فقط به عشق یادگیری کار کردند.»

